

Cugetările sărmanului Dionis

Mihai Eminescu

Ah! garafa pântecoasă doar de sfeșnic mai e bună!
Și mucoasa lumânare sfârâind săul și-l arde,
Și-n această sărăcie, te inspiră, cântă barde –
Bani n-am mai văzut de-un secol, vin n-am mai băut de-o lună.

Un regat pentru o țigară, s-împlu norii de zăpadă
Cu himere! Dar de unde? Scârțâie de vânt fereastra,
În pod miaună motanii – la curcani vânăta-i creasta
Și cu pasuri melancolici meditând umblă-n ogradă.

Uh! ce frig îmi văd suflarea, – și căciula cea de oaie
Pe urechi am tras-o zdravăn – iar de coate nici că-mi pasă,
Ca țiganul, care bagă degetul prin rara casă
De năvod – cu-a mele coate eu cerc vremea de se-nmoaie.

Cum nu sunt un șoarec, Doamne – măcar totuși are blană,
Mi-aș mânca cărțile mele – nici că mi-ar păsa de ger
Mi-ar părea superbă, dulce o bucată din Homer,
Un palat, borta-n părete și nevasta – o icoană.

Pe pereți cu colb, pe podul cu lungi pânze de painjen
Roiesc ploșnițele roșii, de ți-i drag să te-uiți la ele!
Greu li-i de mindir de paie, și apoi din biata-mi piele
Nici că au ce sa mai sugă. – într-un roi mai de un stânen

Au ieșit la promenadă – ce petrecere gentilă!
Ploșnița ceea-i bătrână, cuvios în mers pășește;
Cela-i cavaler e iute oare știe franțuzește?
Cea ce-ncunjură mulțimea i-o romantică copilă.

Bruh! mi-i frig – Iată pe mână cum codește-un negru purec;
Să-mi moi degetul în gură – am să-l prind – ba las, săracul!
Pripășit la vreo femeie, știi că ar vedea pe dracul,
Dară eu – ce-mi pasă mie – bietul „ins!” la ce să-l purec?

Și motanul toarce-n sobă de blazat ce-i. – Măi motane,
Vino-ncoa' să stăm de vorbă, unice amic și ornic.
De-ar fi-n lume-un sat de mâțe, zău! că-n el te-aș pune vornic,
Ca să știi și tu odată, boieria ce-i, sărmane!

Oare ce gândește hâtrul de stă ghem și toarce-ntr-una?
Ce idei se-nșiră dulce în mâțeasca-i fantazie?
Vreo cucoană cu-albă blană cu amoru-i îl îmbie,

Rendez-vous i-a dat în șură, ori în pod, în găvăună?

De-ar fi-n lume numai mâțe – tot poet aş fi? Totuna:
Mieunând în ode nalte, tragic miorlăind – un Garrick,
Ziua tologit în soare, pândind cozile de șoaric,
Noaptea-n pod, cerdac și streșini heinizând duios la lună.

Filosof de-aş fi – simțirea-mi ar fi vecinic la aman!
În prelegeri populare idealele le apăr
Și junimii generoase, domnișoarele ce scapăr,
Le arăt că lumea vis e – un vis searbăd – de motan.

Sau ca popă colo-n templul, închinat ființei, care
După chip ș-asemănare a creat mățescul neam,
Aș striga: o, motătime! motătime! Vai Haram
De-al tău suflet, motătime, ne-postind postul cel mare.

Ah! Sunt printre voi de-aceia care nu cred tabla legii,
Firea mai presus de fire, mintea mai presus de minte,
Ce destinul motănimii îl desfășură înainte!
Ah! atei, nu tem ei iadul ș-a lui Duhuri – liliicii?

Anathema sit! – Să-l scuipe oricare motan de treabă,
Nu vedeți ce-nțelepciune e-n făptura voastră chiară?
O, montani fără de suflet! – La zgâriat el v-a dat gheară
Și la tors v-a dat mustețe – vreți să-l pipăiți cu laba?

Ii! că în clondir se stinge căpețelul de lumină!
Moșule, mergi de te culcă, nu vezi că s-a-ntunecat?
Să visăm favori și aur, tu-n cotlon și eu în pat
De-aș putea să dorm încalea. – Somn, a gândului odină,

O, acopere ființa-mi cu-a ta mută armonie,
Vino somn – ori vâno moarte. Pentru mine e totuna:
De-oi petrece-ncă cu mâțe și cu pureci și cu luna,
Or de nu – cui ce-i aduce? – Poezie – sărăcie!